

Estonias esietendub nüüdisooper natsismi ja stalinismi teemadel

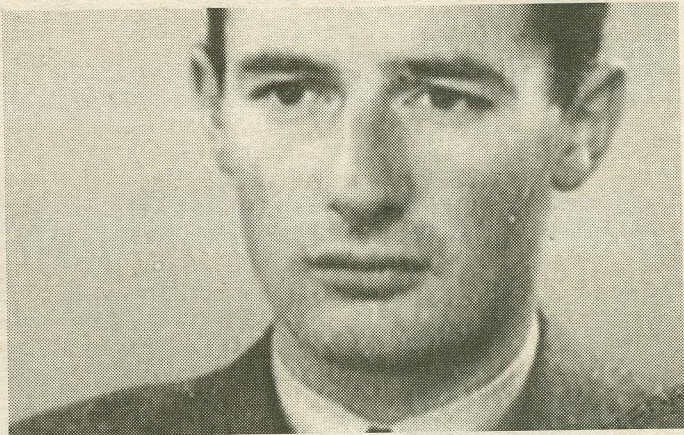
●● Alates juunist on Eesti publikul esmakordselt võimalus näha Erkki-Sven Tüüri antifašistlikku ooperit “Wallenberg”.

“Wallenbergi” maailmaesi-etendus toimus 2001. aasta mais Dortmundi ooperis tollase pealavastaja John Dew tellimuse ja ideena. Nüüdisooper räägib loo Rootsi diplomaadist Raoul Wallenbergist, kes päästis Saksa koonduslaagritest 100 000 juuti, kuid sattus ise punaväelaste kätte vangi ning suri ühe versiooni kohaselt Gulagis.

Ometi ei keskendu ooper ühele kangelasele, vaid käsitleb pigem kollektiivset teadvust, müütide teket ja nende suhet tööga. Erkki-Sven Tüür oli võlutud ka võimalusest käsitleda kahe režüümi (natsismi ja stalinismi) suhteid ja inimest seal vahel tegelikult elanud isiku põhjal.

Estonia teatris toob ooperi lavale kuulus Moskva lavastaja Dmitri Bertman, kes on kolmel korral võitnud Venemaa pres-tiitõkseima teatriauhinna Kuldne Mask ning kes 1999. aastal lavastas Estonias Aleksandr Dargomõžski ooperi “Näkingeid”.

Kuulsa Helikoni ooperiteatri asutaja Bertmani kutsus “Wallenbergi” lavastama Estonia di-

Raoul Wallenberg

rektor Paul Himma, kelle pakkumisega lavastaja kohe ka nõus oli. Bertmani võlus n-ö ebaoperlik ja keeruline süžee ning ebarealistlik muusikaline dramaturgia.

Ka Bertmani lavastus ei ole ekspressionistlik ega ajalootruu, sest tema hinnangul on traditsioonilised ooperid igavad nii tema kui ka publiku jaoks. Samas soovis ta sünge sõjateema kõrval hoida laval ka vaatamängulisust.

Muusikaliselt kannab põhi-osa mitmekesine orkestripartii, mida rikastavad rokirütmid ja

elektrooniline muusika. Vokaalpartii koosneb nii meloodilisest laulust kui ka kõnest ja pool-kõnest ehk justkui räpist.

Nimiosa laulab bariton Jesper Taube Rootsi kuninglikust ooperist, kes on pärjatud mitmete nimekate auhindadega ning kelle esmaklassilist häält iseloomustavad kriitikud kui mehhist, paindlikku ja nüansirikast.

Nüüdisooperi kunstnik on Ene-Liis Semper teatrist NO99, muusikaline juht Arvo Volmer, kes ka dirigeerib lisaks Risto Joostile. ● Tiiu Laks